

JÓESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Calea Regele
Ferdinand 64-66. Automata-telefon: 20-61.
Törvényszéki lajstromozási szám: 44.
Dos. No. 890-1938. Trib. Cluj, Sectia III.

Kiadótulajdonos:
„JÓESTÉT!” Ujságkiadóvállalat R.-T.
Felelős szerkesztő és igazgató:
MAYER ANTAL

CLUJ, 1939. JANUÁR 16.
VIII. évfolyam, 14. szám.

Hétfő

KIRÁLYI SZAVAK!

Annak az igazságnak megállapítása, amelyet évek óta mindig megerősítenek, hogy gazdag ország vagyunk, egyike a rejtett értékekben leggazdagabbaknak, nem elegendő. Ennek a megállapításnak a szavak légköréből tettekben kell megnyilvánulnia. Bármilyen tevékenységünkben is ez kell jellemezze a jelenlegi rendszert.

A romániai magyarság is csatlakozik a Nemzeti Ujjászületés Frontjához

Testületileg lép be a magyarság a politikai egységpártba - Eredményesen fejeződtek be dr. Dragomir Silviu főkormánybiztos és a magyarság képviselői között a tegnapi tárgyalások

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Január 14-én, szombaton újabb megbeszélés volt a Szamostartomány királyi helytartóságán dr. Dragomir Silviu, a romániai népkisebbségek főkormánybiztosa, Hanzu Alexandru királyi helytartó, Hodor Victor helytartósa-gi vezértitkár, mint a kormány képviselői, másrészt pedig Márton Áron az ujonnan kinevezett erdélyi katolikus püspök, Vásárhelyi János református püspök, dr. Varga Béla unitárius püspök, gróf Bánffy Miklós, Magyarország volt külügyminisztere, mint a magyar kulturegységtettek képviselője, dr. gróf Bethlen György, dr. Szász Pál, az Erdélyi Gazdasági Egylet elnöke, gróf Teleki Ádám, az Erdélyi Gazda főszerkesztője, dr. Gyárfás Elemér, dr. Jakabffy Elemér, dr. Pál Gábor, Albrecht Dezső és Thury Kálmán, mint a magyar népkisebbség képviselői között.

A tárgyalások folyamán a romániai népkisebbségeknek a Nemzeti Ujjászületés Frontjához való csatlakozása, illetve a politikai egységpártba való beillesztése kérdését vitatták meg.

A romániai német kisebbséggel a Nemzeti Ujjászületés Frontjához való csatlakozás kérdésében a tárgyalások, — mint már megírtuk — eredményesen fejeződtek be és a romániai németek és szászok Glondys lutheránus püspök, valamint Fabritius Fritz és Hans Hedrich vezetésével testületileg léptek be, illetve csatlakoztak az új politikai szervezethez. A német népkisebbséggel megkötött megállapodást maga Armand Calinescu belügyminiszter is jóváhagyta és az már gyakorlatilag is életbe lépett.

A magyar kisebbség hivatott vezetőivel Dragomir Silviu kisebbségi főkormánybiztos, mint ismeretes, már egy héttel ezelőtt megkezdte a tárgyalásokat, amelyeknek során tüzetesen megvitatták a romániai magyar népkisebbségnek a Nemzeti Ujjászületés Frontjába való beilleszt-

kedésének a kérdését.

A tegnapi lefolytatott tárgyalásokon a nagyfontosságú kérdésben teljes és összhangzatos elvi megállapodás jött létre, amelynek értelmében a romániai magyar nemzetkisebbség testületileg csatlakozik az ország ujjászületését és felvirágozását célzó politikai szervezethez. A csatlakozás, illetve a Frontba való belépés gyakorlati módozatait is megvitatták a magyarság képviselői a kormány-

megbizottaival, akik örömmel vették tudomásul a magyarság vezetői részéről megnyilvánuló megértő magatartást, amely lehetővé teszi, hogy a romániai magyar népkisebbség tagjai a Nemzeti Ujjászületés Frontjában együtt dolgozzanak az ország ujjászületését és megerősödését célzó munkában a többségi nemzet legértékesebb elemeivel.

Az elvi megállapodás tehát abban a kérdésben, hogy a romániai

Elkeszen méltatja az angol sajtó Tilea Viorel, az új londoni román követet

(LONDON.) Dr. Tilea Viorel volt miniszternek, Románia londoni rendkívüli követévé és meghatalmazott miniszterévé történt kinevezését meleg rekonszennvel üdvözlő az angol sajtó. A londoni lapok ebből az alkalomból közlik dr. Tilea Viorel életrajzi adatait, méltatva eddigi értékes közéleti tevékenységét, amelyet éveken keresztül kifejtett az angol-román barátság megerősödése érdekében.

Az angol lapok megírják, hogy Tilea Viorel az 1896. évben született, abból a tekintélyes erdélyi családból, amelynek tagjai mindig lelkesen küzdöttek a román nemzeti egység megvalósítása érdekében. Tilea unokája Ion Ratiu ügyvédnek, a román nyelv és irodalom mesterének, a román nyelv és irodalom mesterének. Közgazdasági és jogi tanulmányait Pozsonyban, Bécsben, Kolozsváron és Londonban végezte. Az 1918. évben az akkor Erdélyi Román Nemzeti Tanács nagyfontosságú megbízatással Svájcba küldte, ahol jelentős propagandát fejtett ki Románia érdekében. Majd a békekongresszuson ismertette az erdélyi románok jogos nemzeti törekvéseit és igényeit. Az 1919. évben a londoni követségi titkárává nevezték ki és egyik titkárá volt a béketárgyalásokon szereplő román bizottságnak is. Ebből az alkalomból Tilea Viorel „Cazul Românii” — Románia

ügye” címmel könyvet írt, amely könyvét kizárólag a békekongresszus tanácskozáskor a román kérdést illetőleg helyes tájékoztatására szentelte. Tilea értékes tanulmányokat végzett a román diplomácia tevékenységével kapcsolatban. Az 1926. évben képviselőnek választották és megszakták nélkül törvényhozó volt és ebben a minőségben választották meg a képviselőház külügyi bizottsága titkárává. Ebben az időpontban tagja volt a Népszövetség mellett működő román bizottságnak is. Az 1930. 1931. 1932. és 1933. években alminiszter volt a miniszterelnökségen.

Még középiskolai tanuló korában megszervezte a „Britania” elnevezésű társaságot, amelynek az volt a célkitűzése, hogy a középiskolai tanulók körében népszerűsítse és megismertesse az angol nyelvet és az angol kultúrát. Az 1923. évben megalapította Kolozsvár székhellyel az angol-román társaságot, az 1927. évben pedig egyik alapítója volt annak az angol-román társaságnak, amelynek élén, mint al-elnök tevékenykedett.

Tilea londoni követi tevékenységétől az angol sajtó Anglia és Románia baráti kapcsolatainak megszilárdítását és bőségesebbé válását reméli.

magyar népkisebbség is egyöntetűen és testületileg csatlakozik a Nemzeti Ujjászületés Frontjához, most már véglegesen létrejött és csak a magyar népkisebbségnek a Frontba való beillesztésének gyakorlati módozatainak megállapítása és keresztülvitele maradt még hátra. Az elvi megállapodás gyakorlati megvalósítására a jövő hét folyamán kerül sor, amikor is a magyarság megbízottai Bucurestiben újabb értekezletet tartanak dr. Dragomir Silviu kisebbségi főkormánybiztossal. Valószínű, hogy a bucurestii befejező tárgyalásokon részt vesz Armand Calinescu belügyminiszter is, aki a német kisebbségek között megállapodást a kormány nevében ratifikálja.

Értesítésünk szerint úgy a magyar, mint a német kisebbség a Nemzeti Ujjászületés Frontja keretében önálló alosztállyal fog rendelkezni és az az alosztály fogja a romániai népkisebbségek különböző egyházi, iskolai, kulturális és gazdasági kérdéseit először megvitatni. Ez a nemzetkisebbségi parlament jellegű osztály fogja azután a Nemzeti Ujjászületés Frontjának legfelsőbb igazgató-tanácsa elé terjeszteni a magyar, illetve a német kisebbségeket közlő érintő kérdéseket és ez az alosztály fog az egyes gyakorlati megoldásokra is javaslatokat előterjeszteni.

A magyarság vezetői megfelelő biztosítékot kaptak arra, hogy a magyar népkisebbség a Nemzeti Ujjászületés Frontjához való csatlakozása után is megfelelő, sőt fokozottabb lehetőséghez jut, hogy kulturális, gazdasági, politikai és egyházi tevékenységét zavartalanul kifejtthesse, illetve folytathassa. Viszont a magyar kisebbség képviselői ismétlenül leszögezték azt az álláspontjukat, hogy a romániai magyar kisebbség a román állam keretében lojálisan és fegyelmetten, az ország törvényeinek legteljesebb tiszteletbentartásával fogja munkáját végezni a nagyjelentőségű országépítő munkából.

A tegnapi este megtartott nagyfontosságú tanácskozásokról a kormány megbízottai nem adtak ki semmiféle jelentést, a magyarság képviselői pedig a sajtónyilatkozat elöl elzárkóztak.

Chamberlain mondotta:

„Meggyőződés: kölcsönös jóakarral mindent el lehet intézni!”

Halifax Genfben tájékoztatta Bonnet külügyminisztert a római megbeszélésekről - A pápa védelmére kelt a zsidóságnak - Befejezést nyertek a munkácsi vegyesbizottsági tárgyalások

Chamberlain és Halifax elhagyták az olasz fővárost és a külföldi sajtó igyekszik a nagy érdeklődéssel várt és feszült figyelemmel kísért római találkozó végső eredményét megállapítani. A vélemények általában nem kedvezőtlenek, annak ellenére sem, hogy a megbeszélések tulajdonképpen semmi pozitívumot nem eredményeztek. Az a tény azonban, hogy Olaszország minden körülmények között ragaszkodik a békéhez és nem akarja vállalni az esetleges háborúért a felelősséget, rendkívül nagy jelentőségűvé tették a brit államférfiak látogatását. Említésre méltó esemény még az elmúlt 24 óra történetéből az, hogy Halifax lord és Bonnet francia külügyminiszter már a tegnapi éjjeli órákban találkoztak Genfben és ott fontos megbeszéléseket folytattak. Végtelen érték a munkácsi cseh-magyar vegyesbizottsági tárgyalások is, amelyeknek eredménye még nem ismeretes ugyan, de a jelek szerint alkalmas arra, hogy a köztársaság és Magyarország között a feszültség lényegesen enyhüljön.

Részletes jelentéseink a következők:

ELUTAZTAK AZ ANGOL MINISZTEREK

(RÓMA.) (Stefani.) Az angol miniszterek hivatalos látogatása a péntek esti diszvacsorával és az azelőtt lefolytatott megbeszélésekkel véget ért. Ennek következtében lord Halifax szombat reggel elhagyta az olasz fővárost, hogy Genfbe utazzék és francia kollégájával: Bonnet külügyminiszterrel részletesen ismertesse az Olaszországban lefolytatott megbeszéléseket. Chamberlain miniszterelnök a délelőtti órákban a rendelkezésére bocsátott gépkocsin megtekintette a várost és annak közvetlen környékét. Ezután fogadta az angol követségen a római brit kolónia küldöttségét, majd fél 12 előtt néhány perccel a termini pályaudvarra hajtott. Az utvonalon Róma népe lelkesen üdvözölte a miniszterelnököt, aki meghatottan köszönt meg karlengetéssel az üdvözlést. A pályaudvar előtt a fasiszta díszalakulatok és a római helyőrség díszszázadai fogadták. Amikor az autó megállt, a közönség újabb lelkes ünneplésbe kezdett, amit Chamberlain az autóban állva meghatottan köszönt meg. Pontban fél 12-kor a pályaudvarra érkezett Mussolini miniszterelnök, Ciano gróf külügyminiszter, Starace párttitkár, Colonna herceg, római főkormányzó és számos előkelőség kíséretében. A két kormányfő elhaladt a díszszázad előtt, majd a brit miniszterelnök különvonatra előtt néhány percig szívesen elbeszélgettek egymással. A vonat 12 óra 5 perckor gördült ki a pályaudvarról.

A RÓMAI TALÁLKOZÓ A NEM ZETKÖZI SAJTÓ TÜKRÉBEN

(RÓMA.) (Stefani.) Az olasz sajtó érdeklődését a római találkozó köti le. A Popolo di Roma a következőket írja:

A találkozó eredetileg is tájékoztató jellege volt. Ennek értelmében kötelezettségeket a kormányfők nem is vállalhattak. Ez kitűnik a hivatalos jelentésből is, amely azonban hangsúlyozza, hogy a Duce és Chamberlain a további együttműködést határozták el.

Hasonlóképpen ír a Tribuna, a Messagero és a Giornale d'Italia is.

A londoni sajtó igyekszik mérleget vonni a találkozókból. A lapok véleménye szerint a megbeszéléseknek van pozitív és van negatív

eredményük is. Negatív eredmény az, hogy

mindannak ellenére, hogy az olasz és az angol államférfiak a béke megőrzése érdekében tovább is együtt akarnak működni, nem tudnak lényeges megállapodáshoz jutni.

A pozitív eredmény az, hogy sikerült olyan szívélyes és kölcsönös tiszteletet kisugárzó légkört teremteni, amely igazolja azt, hogy igenis lehet a demokrata és a totális államrendszerek között is békés együttműködést teremteni.

A Times a következőket írja:

Chamberlain miniszterelnök határozottan kijelentette, hogy Olaszország követeléseire vonatkozólag közvetítő szerepet sem vállal, mert Nagybritánia nem jöhet ellentétbe Franciaországgal. Minden kísérletet tehát, mely Franciaország ellen irányulna, tartózkodással kell fogadni, mert Angliának Párisban szemben a szerződéseken túlmenően is kötelezettségei vannak.

Francia sajtóhangok

A római találkozó természetesen és talán elsősorban a francia sajtót érdekli. A Matin szerint

Mussolini Chamberlain miniszterelnök előtt a béke feltétlen hívének mutatkozott. Ennek következtében London és Róma kapcsolatai erősen megszilárdultak. Ennek Franciaország is hasznát látja, mert viszont Chamberlain leszögezte, hogy mindenkor hűséges fejeváltása marad. Az Oeuvre véleménye az, hogy a nemzetközi légkörben határozott enyhülés állott be.

A Figaro azt írja, hogy Nagybritánia és Itália felelős vezetői igazolták jószándékukat. Annál csodálatosabb, hogy akkor, amikor ezek az államférfiak a béke megőrzése érdekében ilyen nagy felelősséget vállaltak, még mindig akadnak olyanok, akik hírlapi polemikákkal igyekeznek megzavarni a békés hangulatot.

Rendkívül érdekes a Petit Parisien cikke. Ez a lap ugyanis azt írja, hogy

a római találkozó igazán értéke nem a Mussolini-Chamberlain megbeszélésekben, hanem a brit kormányfőnek XI. Pius pápával lefolytatott tárgyalásaiban keresendő. És pedig azért, mert:

1.) Kétségtelen, hogy fasiszta Olaszország és a Vatikán között a feszültség nem enyhült.

2.) Halifax lord az az államférfi, aki már évek óta törekszik az angol egyház és a katolikus egyház egyesítésére.

3.) XI. Pius pápa Öszentsége a civilizáció képviselője és különösen jóakarója az angolszász nagyhatalmaknak, védelmezője minden emberi szabadságnak, az elnyomatás bármilyen formája ellen.

Az amerikai sajtó hangja általában megegyezik az európai lapok véleményével. A Newyork Times úgy véli, hogy

Chamberlain látogatása a sikertelenség ellenére is elsimította a háború fenyegető rémét. Lehet, hogy Mussolini nem fogja tudni megvalósítani terveit, de azoknak megvalósulása pillanatáig rá nézve nem is életkérdés.

A Newyork Herald leszögezi, hogy a békét nem fenyegeti ugyan közvet-

Mussolini viszont határozottan leszögezte Olaszország álláspontját, de a tárgyalások során kiderült, hogy a Duce igen nagyra értékelte Chamberlain miniszterelnök határozott kijelentéseit.

A News Cronicle szerint

Chamberlain és Mussolini kedvesebb európai légkört létesítettek, olyant, amelynek gyümölcsét rövid időn belül élvezni fogja egész Európa. A Daily Telegraph and Morning Post véleménye az, hogy

Mussolini semmi olyasmit nem akar tenni, ami a békét veszélyeztetheti.

A Reuter iroda római tudósítója azt a meggyőződését hangsúlyozza, hogy amíg a béke Róma és London között fennáll, addig nem is lesz világháború.

A Reuter munkatársa közli, hogy úgy angol, mint olasz diplomáciai körökben általában elégedettek az eredménnyel, annál is inkább, mert tudják, hogy az általános békét egy nap alatt nem könnyű létrehozni.

len veszély de azért minden percben kirobbanhat a háború.

CHAMBERLAIN NYILATKOZATA

(RÓMA.) (Stefani.) Chamberlain miniszterelnök elutazása előtt azt az óhaját fejezte ki, hogy a Villa Madamában megjelent újságírók előtt nyilatkozhas-sék. Amikor az újságírók küldöttsége megjelent előtte a következőket mondotta:

Utazásomnak nem volt szerződés-kö-tési célja. Mégis rendkívül örülök, hogy eljöttem, mert megállapíthatam, hogy bensőséges egyetértés épült ki tárgyalásaink során. Meg vagyok győződve arról, hogy jóakarral minden ellentétet el lehet simítani és meg lehet valósítani a békét.

GRÓF CSAKY BERLINI UTJA

Berlinből hivatalosan közlik, hogy gróf Csáky magyar külügyminiszter f. hó 16-án érkezik a német fővárosba. Ezzel kapcsolatban a német sajtó rendkívül meleg hangon ír Magyarország csatlakozásáról az antikomintern háromszögéhez. A Völkischer Beobachter szerint

Horthy kormányzót és kormányát a lépésükben ugyanaz az elgondolás vezette, mint aminőt Mussolini és Hitler a kezdet kezdetétől tanusított. Horthy kormányzó politikája teljes mértékben igazolást nyert Magyarországon jelenlegi helyzetében. Kétségtelen, hogy az antikomintern egyezményéhez való csatlakozás megtermi a maga gyümölcsét.

VÉGET ÉRTEK A MUNKÁCSI VEGYESBIZOTTSÁGI TÁRGYALÁSOK

(MUNKÁCS.) (Ceteca.) A magyar-cseh vegyesbizottság tárgyalásai befejezést nyertek. A felvett jegyzőkönyveket vitte Andorka vezérkari ezredes futár útján eljuttatta Budapestre a magyar hadügyminisztériumhoz.

MECZENZÉFI KÜLDÖTTSG BUDAPESTEN

(BUDAPEST.) (Rador.) Meczenzéf községből tegnap a már előbb is átszivárgott német és magyar lakosságon kívül szlovák küldöttség jelent meg, amely kérte a magyar kormányt, hogy hasson oda: csatolják Meczenzéfet Magyarországhoz, mert jelenlegi helyzete

kétségbeesítő. A lakosság megélni közlekedési utak hiányában és munkaalkalom nélkül nem tud.

MEGKEZDTE VÁLASZTÁSI KÜZDELMÉT AZ ANGOL MUNKÁSPÁRT

(LONDON.) (Reuter.) Az angol Labourparty holnap kezd meg választási gyűléseinek megtartását. A gyűléseken beszédeket tartanak a párt legnevesebb politikusai, ugymint Attlee őrnagy és Greenwood ezredes. A propaganda nagyságára jellemző, hogy tegnap tízmillió rőpiratot osztottak szét és hogy a munkáspárt minden 65 éven felüli embernek nyugdíjat (hetenként egy font) és a lakosságnak kitűnő és olcsó élelmiszert ígér.

AZ UTOLSÓ AMERIKAI JEGYZÉK NÉMETORSZÁGNAK

(BERLIN.) Gilbert, Amerika berlini követe újabb jegyzéket nyújtott át a német kormányának a zsidó ellenes intézkedések elleni tiltakozásként. A jegyzék szerint a németországi megszigorító intézkedések következtében az amerikai zsidók is súlyos anyagi hátrányt szenvedtek. Beavatottak szerint ez az utolsó jegyzék, amelyet Amerika Németországhoz intéz és ha ennek sem lesz eredménye, úgy Amerika megtörli intézkedéseket fog foganatosítani az Amerikában élő németek ellen.

200 EZER ZSIDÓ MENEKÜLT FRANCIAORSZÁGBA

(PÁRIS.) A menekültügyi bizottság tegnap reggel megtartott ülésén Bonnet francia külügyminiszter, aki e évbenként a bizottság elnöke is, nagy beszédet mondott. Beszéde elején leszögezte, hogy a bizottságnak kötelessége a menekültek ügyét elősegíteni, de azt a legnagyobb óvatossággal kell kezelnie. Franciaországban jelenleg 3 millió 200 ezer idegen alattvaló tartózkodik, akik közül legkevesebb 200.000 menekült, akiknek egyetlen állam sem hajlandó menedéket adni. Ez a lehető legmesszebbmenő előékenységi volt az ország részéről és súlyos áldozat, fejezte be beszédét a külügyminiszter. A bizottság úgy határozott, hogy külön albizottságokat fog kinevezni, amelyek részletesen foglalkoznak minden nemzetiségű menekültcsoport helyzetével.

A SZLOVÁK PARLAMENT ELSŐ ÜLÉSE

(POZSONY.) A szlovák parlament január 18-án tartja meg megnyitó ülését díszes külsőségek között. A Hlinka gárda tagjai fognak díszőrséget állani a megnyitó ülésen, amelynek jelentősége azért is nagy, mert ez az első szlovák parlament, amelyen le fogják szögezni, hogy Szlovákiának az autonómián túlmenő önálló életre van joga és a szlovák alkotmány Magna Carthai történelmi jelentőséggel bír.

OLASZORSZÁG KÖZVETLEN TÁRGYALÁST KEZD FRANCIAORSZÁGGAL

(RÓMA.) (Havas.) Miután Olaszország a római olasz-angol tárgyalásokon nem tudta érvényesíteni területi igényeit Franciaországgal szemben és nem tudta elérni, hogy Chamberlain közvetítsen, valószínűleg, hogy az olasz kormány közvetlen tárgyalásokat kezd Franciaországgal, legalább is erre lehet következtetni a Telegraph and Morning Post cikkeiből, amely lapnak mint ismeretes szoros összeköttetése van Ciano gróf olasz külügyminiszterrel. Ez a lap írja, hogy az 1935. évi francia-olasz egyezmény felmondásával Olaszország nem akar háborút, hanem új megegyezést kíván létesíteni Franciaországgal.

CSEH OLDALRÓL LELOTTÉK A MAGYAR HATÁRJÁRÓR SZAKASZVEZETŐJÉT

(UNGVÁR.) Szobráca és Jenka község között a járőrszolgálatot teljesítő magyar katonai osztagra, amely hatvan méteren magyar területen belül teljesítette kötelességét, cseh oldalról sortűzet adtak. A golyók eltalálták Rác János szakaszvezetőt, a magyar járőr parancsnokát, aki holtan maradt a helyszínen. Az újabb határtücsing ügyében a vizsgálat megindult.

Apróhirdetések

ADÁS-VÉTEL

ELADÓ hat lakrészből álló házastelek. Str. Fericirei 38. Kővári-telep. (497)

HÖLGYFODRÁSZAT fényes berendezéssel, komplett felszereléssel, **ELADÓ** a központban. Leveleket „Forgalmas helyen” jeligére a Nova könyvhereskedésbe, Str. Memorandului 16. (404)

SÜRGŐSEN eladó ház hely Colonía Somesenin. Értekezni Cal. Marechal Foch 49., trafik. (487)

JÓKARBAN levő rövid zongorát keresek megvételre. Str. General Poetas 15-a. Depozit de Sare. Maja Valeria. (528)

ALLAST KAPHAT

TANULÓ 4 középiskolával felvétetik a kísérleti fizika intézet mechanikai műhelyébe. Universitatea. (492)

18 ÉVES fiatal ember asztali vagy szabványos állást vállal „Becsületese” jeligére kér ajánlatot a kiadóra. (526)

FÉNYKÉPESZ retusőrt keres Foto „Villy” műterem. Ludas, jud. Turda. (V T 1787)

KÜLÖNFÉLÉK

NEMET nyelvet biztos sikertel, akadémiai és egyetemi anyagot is tanít Székelyné, Str. Iuliu Maniu 4., II. emelet, ajtó 3. (8454)

KÖNYVELESI TANFOLYAM Falk Dezsőnél, Calea Regele Ferdinand No. 34. (8456)

KERESKEDELM megbízásokat, jobb cikkekben képviselést, incassót vállal (jutalékra) Bioul Frenkel Turda. (4106)

CSINOSAN budozott különbejárati szoba azonnalra kiadó. Cal. Decebal 11. (519)

NAGYERDEMŐ hölgyközönséget értesítem, hogy női divatszalonomat megnyitottam Cal. Regele Ferdinand 55., emelet. Legszébb kivitelű estélyi és bál ruhákat elsőrendű angol munkát készítek. Szíves pártfogásukat kérem: Berger, női divatszalon. (523)

Rádió

HÉTFŐ, január 16.

Bucuresti, 6.45: Ritmikus torna, rádió-hírek, reggeli hangverseny, háztartási és orvosi tanácsadó. 7.45: Reggeli műsor befejezése. 12: Déli hangverseny. 13: Időjelzés, időjárásjelentés, kulturális és sport-hírek, vízállásjelentés. 13.10: Hangverseny. 14.10: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Motzoi zenekar. 15.10: Rádióhírek. 18: Időjárásjelentés. 18.02: George Poenaru énekel. 18.22: Alex Bojerescu zenekara. 18.40: Tana Nanescu énekel. 19: Előadás. 19.15: Rádiózenekar. 20: Előadás. — 20.15: Rádiózenekar. 21: Előadás. 21.15: Mozart-hangverseny. Rádiózenekar. 23: Rádióhírek. 23.15: Vendéglői zene. 23.45: Hírek francia, német nyelveken.

Budapest I. 7.45: Torna, hanglemezek, éter. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. — 13.10: Zongoraverseny. 13.40: Hírek. — 13.55: Ének zongora kísérettel. 14.30: Cigányzene. 15.35: Hírek. 17.15: Diákféltő. 17.45: Hírek. 18: Előadás. 18.30: Hegedű zongora kísérettel. 19: Előadás. 19.35: Kantonzene. 20.30: Előadás. 21: A danzigi rádió Európa hangversenyének közvetítése. 22.05: Hanglemezek. 22.40: Hírek. 23: Szalonötös. 23.30: Hírek német, olasz, francia, angol nyelveken. 24.10: Cigányzene. 1.05: Hírek.

Végzetes gépkocsiszerencsétlenség Budapest közepén

(BUDAPEST.) Végzetes gépkocsiszerencsétlenség történt tegnap a Budapest felé vezető egyik országúton. Lindner László, az Astra Biztosítótársaság vezérigazgatója felesége és Szili Márton országgyűlési képviselő felesége társaságában gépkocsin száguldoztak a magyar főváros felé. Egyelőre még ki nem derített okból a rohanó gépkocsi megcsuszott és nagy lendülettel nekivágódott az országúti telefonvezeték egyik póznájának. A gép az erős ütés következtében felborult és maga alá temette utasait. Arrajáró falusiak találták meg a súlyosan sérült utasokat s nyomban értesítették a hatóságokat, akiknek intézkedésének a budapesti mentők a helyszínre érkeztek. Mindhárom veszedelemesen megsebesült embert a budapesti sebészeti klinikára szállították. Állapotuk életveszélyes.

Angol ujságíró és lap hódoló elismerése II. Károly király Ofelségéről és Romániáról

(LONDON.) A Good Housekeeping c. folyóiratban rendkívül érdekes intervjú jelent meg.

— Kérem, menjen Ön ki a falvakba, nézze meg országunk földművelőit. Ők az én országom igazi gazdagsága! — ezek voltak azok a nagyjelentőségű szavak, amelyeket II. Károly király Ofelsége mondott Hector Bolithonak, a kiváló angol ujságírónak, aki az említett lap képviselőjében beszélgetést folytatott le Románia uralkodójával.

Az angol ujságíró megállapítása szerint II. Károly király Ofelségének ez a kijelentése igazolja legjobban, hogy Románia uralkodója ismeri és megérti az ő népét. A cikkben, amelynek címe „Európa fiatal királya”, az angol ujságíró a legmelegebb elismerő szavakkal mély hódolattal ismerteti a román uralkodó kiváló képességeit és azokat a tulajdonságokat, amelyek jellemzik Angliát, Romániát, Belgiumt és Bulgáriát uralkodóit, akik valamennyien rokonságban vannak egymással. Károly király bölcs és kiváló uralkodó — állapítja meg tovább az angol ujságíró — és a nehéz pillanatokban is megőrzi a szükséges hidegvért, hogy higgadtan bírálja el a kérdéseket és eseményeket.

A látogatás során Bolitho meggyőződhetett arról, hogy Romániában tényleg értékes monarchia uralkodik és Károly király Ofelsége kiváló képességeivel a fejlődés biztos útján viszi az országot.

Végzetes szerencsétlenség érte Sztana állomás közelében a Kolozsvár felé haladó személyvonat fűtőjét

Kötelesség teljesítés közben koponyaalapi törést szenvedett a személyvonat fűtője

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Borzalmas szerencsétlenség történt a Nagyvárad és Kolozsvár közötti vasútvonalon. Sztana vasúti állomás közelében Filon Crisan 32 éves fűtő a Nagyváradról Kolozsvár felé haladó személyvonaton valami hibát akart kijavítani a mozdonyon és ezért mélyen kihalált a mozdony ablakán. Végzetes pillanatban, amikor mélyen kinyújtott felsőtestét visszahúzta, fejét az egyik vasúti sínnek mentén levő hatalmas faágba ütötte és olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy

koponyaalapi töréssel, eszméletlen állapotban esett össze a fék mellett.

A mozdony vezetője Kolozsvárra beérkezve, jelentést tett a súlyos szerencsétlenségről, amelynek még mindig eszméletlen állapotban levő áldozatát a mentők beállították a sebészeti klinikára.

Filon Crisan állapota annyira súlyos és reménytelen, hogy az orvosok egyáltalán nem bíznak felépülésében. A súlyos szerencsétlenség ügyében a hatóságok megindították a vizsgálatot.

Csizmatisztító doboz-e a dohányvágó gép?

Izgalmas jelenetek Corpodean Ioan örmester tárgyalásán, aki a közeg egészségügyi könyvében a verbojosok rovatába vezette be haragosait

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Négyen állnak a vádlottak számára fentartott helyen: egy csendőrmester, Corpodean Ioan. Sofronie Gheorghe csendőr, Turbui János községi bíró és Ionut Ioan éjjeliőr. Csinos bűn-csokrot tűz kalapjuk mellé a vád. Az örmestert mindezek előtt közokirathamissal, magán laksértéssel és szolgáltatásnak visszautasításával vádolják, amely ténykedésiben élénk részt vettek társai a csendőr, a bíró és az éjjeliőr. A vádirat jellemző fényt vet azokra a viszonyokra, amelyek két évvel ezelőtt a szilágymegyei Chereasa községben uralkodtak.

Az örmester dohányt csempész. A vádirat első pontja szerint az örmester, aki haragos viszonyban volt a falu Szilágyi Miklós nevű lakójával, a református egyházközség gabonarakárának felügyelőjével, meglepő eszközöket használt arra, hogy ellenfelét elintézzé. Egy sötét őszi este — a vádirat szerint — Turbui községi bíró segítségével — nagyobb dohánylevél-köteget dobott be a Szilágyi gondjaira bízott gabonarakár ablakán. Másnap megjelent a mit sem sejtő Szilágyinál, saját szakállára házkutatást tartott, megtalálta az „elrejtett dohányt” és súlyos pénzbírsággal sújtotta haragosát. A vádirat ebben a ténykedésében magán laksértést lát, amiért is megbüntetését kéri.

Esti séta a holdvilágban... — Corpodean Ioan — folytatja a vádirat — haragos viszonyban volt Teodor Moldovan pénzügyőrrel, aki egy este két nőt küldött a csendőrállomásra, Kanalas Máriát és Rebeles Máriát és kérte küldönce útján az örmestert, hogy tegye lakat alá a két nőt, mert dohánycsempészesen érte tetten őket. Az örmester nem volt hajlandó a két nőt elzáratni, visszaküldte őket a pénzügyörhöz Sofronie Gheorghe csendőr kíséretében. A pénzügyör sem hagyta

magát és ismét elküldte a két nőt, ezúttal Ionut Ioan községi éjjeliőr kíséretében. Az örmester ezúttal sem volt hajlandó a két nőt lecsukni. Miután néhányszor még megsejteltatták a két nőt, nem tudván mit csináljanak velük — elengedték őket. A vádirat emiatt a szolgálat visszautasítás címen kéri a csendőrmester megbüntetését.

Kis javítás az egészségügyi ellenőrző könyvben

— Az örmester nem elégedett meg mindezekkel. Dohányvágó gépet csempészett be Török Miklós nevű haragosa lakásába és másnap 100.000 lejes pénzbírsággal sújtotta. Turbui községi bíró segítségével hozzáférközt a község házában levő egészségügyi ellenőrző könyvhöz és abba haragosait a várbajosok és iszákosok rovatába vezette be, holott azoknak semmi bajuk nem volt és igen józan életet éltek. Az örmester ténykedése kimeríti a közokirathamissal, fejezi be a vádirat — amely az örmesteren kívül társainak, bűnrészeseknek, megbüntetését s kéri.

Bosszut forraltak ellenem a kisebb ségek...

A súlyosan megvádolt örmester a vádakkal szemben klasszikus rövidséggel és tömörséggel védekezik:

— Csak kötelességemet teljesítettem ebben a tisztá magyar községben, amely a határszélen fekszik és amelyben napirenden vannak a csempészesek — mondja. — Bosszut forraltak a lakosok ellenem és ilyen módon akarnak nekem ártani.

A tanúk az örmester ellen vallanak. Ardelean Josif 17 éves legényke azt vallja, hogy ugyanazt a dohányvágó gépet, amelyet az örmester Töröktől elkövetett, az eset előtt napokkal látta a csendőrállomson.

— Milyen volt a dohányvágó gép?

— Kérde tőle dr. Maier Titusz, a vádlott örmester ügyvédje.

— Lapos doboz, egyik végén kisebb kerék...

Tisztelt bíróság — mondja ekkor az ügyvéd — a dohányvágó gépek naps kerekre. A fiu — amint az örmester is állította — valószínűleg a csizmatisztító keféket tartalmazó ládát tévesztette össze a dohányvágó géppel.

Ezzel a bizonyítatlan vallomással az örmester javára billen a mérleg. A következő tanu, a pénzügyör, ismerteti a dohányvágó gép szerkezetét, amelyen nincsen semmiféle kerék, csak mozgatható vágókése.

A tárgyalás ezzel meg is feneklik. Az ügyvédék további tanúk kihallgatása végett az elhalasztást kérik, aminek a bíróság eleget is tesz és a hónap végére halasztja el az örmester ügyét. Akkor fog kiderülni, hogy mennyiben bűnös az örmester és hogy az a doboz, amit a fiu látott, cipőtisztító doboz volt-e, vagy dohányvágó gép.

Hathónapi elzárásra ítélték a nagyváradai baptista prédikátort

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A múlt év őszén névtelen feljelentés érkezett a nagyváradai rendőrségre, amely azzal vádolta meg Bordás Istvánt, az ottani baptista egyházközség prédikátort, hogy budapesti tartózkodása alkalmával revizionista beszédet tartott az egyik baptista imaházban. A prédikátort a rendőrség letartóztatta, később szabadlábra helyezte ugyan, de megindult ellene az eljárás.

Tegnap került a helyi katonai törvényszék elé a vádlott prédikátor, aki előadta, hogy valóban több hetet töltött Budapesten, meg is hívták, hogy tartson beszédet az egyik újpesti imaházban, de amikor tudomására jutott, hogy a beszéd végén a gyülekezet a magyar Hísekegyet fogja énekelni és a gyűlésen több revizionista felszólalás is lesz, nem fogadta el a meghívást és el sem ment az imaházba. Az elenne tett feljelentés bosszu műve, ezzel akarták őt ellenfelei lehetetlenné tenni.

Az első kihallgatott tanu Sangeorgean Sofroni ügyvéd, aki a vádlott meg bízából Budapesten eljár az ügyben, elmondotta, hogy a Bordás ellen felhozott vádakból semmi sem igaz, amit ő bizonyítékokkal is tud igazolni.

A bíróság a további és ezúttal terhelő vallomások alapján beigazolta, látta a prédikátor bűnösségét és ezért hathónapi elzárásra ítélté.

Visszaélés miatt öt évi fogházbüntetésre ítélték az állatorvost

(GALATI.) Cahul városban az állategészségügyi hivatalban nagyszabású visszaéléseket lepleztek le. Megállapították, hogy Vintila Dumitrescu állatorvos a fizetési jegyzékben szerepelteti Alexandrina Banza nevű tisztviselőnőt is, holott ilyen nevű alkalmazottja az állategészségügyi hivatalnak soha nem volt és jelenleg sincs.

A visszaélés leleplezése után Dumitrescu állatorvos ellen megindult az eljárás és a cahuli törvényszék öt évi fogházzal sújtotta a magáról megfélemlített állatorvost, akinek politikai jogait is felfüggesztette. A súlyos ítélet ellen az állatorvos felebezéssel élt a galaci királyi ítélőtáblához, mely február 3-án fogja tárgyalni a felbbezést.

Nae Ionescu ismét kényszerlakhelyen. Bucurestiből jelentik: Nae Ionescu professzor, volt légionista, hivatalos megállapítás szerint, a hatóságok előtt tett hűségnyilatkozatát megszegte, amennyiben ismét politikai tevékenységet folytatott. Ezért a hatóságok egyévi időtartamra Csikszerehába szállították, ahol kényszerlakhelyet jelöltek ki számára.

Január 15-én életbe lép a céhek szabályzata. Bucurestiből jelentik: A romániai céhtörvény szabályzata, illetve végrehajtási utasítása a mai napon, január 15-én életbe lép és e határidő után Romániában nem alakítható több szakmai céh.

Reuter jelenti:

(LONDON.) A brit kormány moszkvai nagykövetségére Sir William Seeds-et nevezte ki. Seeds már el is indult új állomáshelyére.

(RÓMA.) Mussolini miniszterelnök el fogadta Balbo marsall kormányzó azon javaslatát, hogy Libiába újabb 20.000 olasz paraszt telepest helyezzenek el. A lakásépítkezések máris megindultak.

(KLEVE.) A német-holland határon nagyarányú valutacsempészésnek jöttek nyomára. A társaság vezetőjét abban a pillanatban sikerült elfogni, amikor 65.000 márkát akart megsemmisíteni.

(MOSZKVA.) Szibériában újabb fagy hullám lépett fel. A legnagyobb hideget Werkojaszkban mérték, ahol a higanyoszlop mínusz 58 fokra szállott alá.

(PORT AUGUSTA.) Az ausztráliai hó hullám tovább szédi áldozatait. Port Augustában, ahol a hőség árnyékban 49 fokra emelkedett egy nap alatt 18 hóguta esetet észleltek.

(BELGRÁD.) Megkezdődtek a jugoszláv-belga kereskedelmi tárgyalások.

(VARSÓ.) A lengyel nemzeti front követeli a zsidókérdés azonnali, nemzetközi megoldását és felszólította Beck külügyminisztert, hogy indítsa be az idevonatkozó diplomáciai tárgyalásokat.

(MARSEILLE.) A dokkmunkások és a vállalati vezetőségek között megállapodás jött létre, amely szerint 7 százalékos béremelést fogadtak el.

(BERLIN.) Göring marsall február el sején nagy vadászatot rendez, amelyre több külföldi előkelőség is hivatalos lesz.

(BUDAPEST.) A termésjelentés szerint az őszi vetések Közép-Európa szer te kedvezően állnak, mert a földeket mindenütt megfelelő hőreteg takarja.

(VARSÓ.) A lengyel hatóságok újabb nagyarányú kommunista szervezkedésről rántották le a leplet. Ennek során számos letartóztatás történt. A letartóztatottak között azonban ezúttal egyetlen orosz állampolgár sincs.

(ATHÉN.) Metaxas görög miniszterelnök ankarai látogatásának időpontját február 4-ben állapították meg.

(LONDON.) Egy katonai repülőgép Croydon felett ismeretlen okoknál fogva kigyulladt és lezuhant. Három utasa szénáé égett.

(JERUZSÁLEM.) Szamaria környékén az utasokkal telt autóbusz elé bombát dobáltak, amely szerencsére nem robbant fel és így kárt nem okozott. A merénylők közül kettőt a helyszínen agyonlőttek.

(JERUZSÁLEM.) A Haifa-mossuli olajvezeték két helyen megrongálták és a kiömlő olajat meggyújtották.

— Románia vatikáni követe január 17-én indul el Rómába. Bucurestiből jelenti: Petrescu Comnen. Románia új vatikáni követe január 17-én, kedden indul el új állomáshelyére.

— Még mindig égnék az ausztráliai erdők. Sidneyből jelenti: Az ausztráliai borzalmas erdőtűz, amelyről már megemlékeztünk — még mindig pusztít. A borzalmas erdőtűznek eddig 27 emberélet esett áldozatul. Emberek tízezrei menekültek el az erdőtűz által veszélyeztetett vidékekről. Ujjallában a házak százai állanak lángban és a borzalmas füsttengerben 47 ember fulladt meg. Az összeköttetés a lángokban álló területtel és helységekkel teljesen megszakadt. Melbourne újabb jelentés szerint Victoria államban a borzalmas erdőtűz tovább pusztít és kevés remény van megfékezésének lehetőségére. Az esős időszak a múlt héten véget ért és ez tragikus következményű lehet egész Ausztrália életére. Felbecsülhetetlen területeken terjed a sűrű füstfelhő. A halottak száma óráról-órára emelkedik. Egy földműves megkísérelte, hogy a lángtengerből kimentse feleségét és nyolc gyermekét, de emberfeletti kísérlete csak részben sikerült, mert négy gyermeke szemelátára elégett a borzalmas tűzben.

Nagyszabású ünnepség lesz Kolozsváron Jestedzés

Január 24.-én, a román fejedelemségnek egyesülésének évfordulóján

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Január 24-én a román fejedelemségek egyesülésének évfordulóját nagyszabású ünnepséggel ünneplik meg az idén Kolozsváron. A VI. hadtest parancsnoksága nagyszabású ünnepséget készít elő január 24-ére. Az ünnepségre meghívást kaptak az

összes polgári és katonai hatóságok képviselői, a különböző intézmények és kulturegyesületek. Akik meghívóra tartanak igényt, jelentsék be ezt dr. Emilian Popa titkárnak, a polgármesteri hivatal 6. számú szobájában.

Halálragázott Dész és Kolozsvár között a CFR autóbusz három szánkózó gyermeket

(DEJ-DÉS.) Az 1203-211. rendszámú CFR autóbusz, amelyet Stanca Pavel sofőr vezetett, Dész és Kolozsvár között az országúton Nima-Catun község közelében elütött egy szánkót, amelyen három gyermek játszadozott. A szánkózók nyomban meghaltak. Ernest

Lucreția, Manzat Onisie és Darmăcean Gheorghe, valamenyien 10 éves gyermekek, holtan maradtak a helyszínen. A három ártatlan gyermekéletét követő szerencsétlenség ügyében a hatóságok megindították a vizsgálatot.

Még mindig nem állapították meg, hogy ki követte el a bonchidai vasúti pénztár ellen a rablótámadást

Gyanúok merültek fel a bonchidai vasúti állomás főnöke és pénztárosa ellen

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Megirtuk, hogy Budiu Pavel Bonchida vasúti állomás helyettes főnöke és pénztárosa feljelentést tett a csendőrségen, hogy január 4-éről 5-ére virradó éjjel két ismeretlen férfi behatolt irodájába és revolverrel a kasszakulcs átadására kényszerítette, majd a Wertheim szekrényből 3950 lej készpénzt magukhoz véve, nyomtalanul eltűntek.

A feljelentés ügyében Valculeanu Ioan kolozsmegyei csendőrkormányzó indította meg a nyomozást. A vizsgálat megállapította, hogy Budiu Pavel Bonchida állomásfőnöke és pénztárosa éjszaka egyedül tartózkodott az irodában, amikor két ismeretlen egyén behatolt az irodába, az iránt érdeklődött, hogy mennyibe kerül az utiköltség Gyulafehérvártól Bonchidáig? Tekintettel arra, hogy a vasúti díjszabás jegyzéke a másik szobában volt, Budiu átment a társaság felvilágosítását. Mire visszatért — vallotta az állomásfőnök — a két ismeretlen egyén már revolverrel a kezében várta őt és kényszerítették, hogy átadja a kassza kulcsát, majd arra kényszerítették, hogy azt a vízzel telt poharat, amelyben a rablók a vasutas előtt ismeretlen méregport öntöttek, megigya. A rablók ezután Budiu ruháját a hivatali szoba kályhájában elégették, majd nyomtalanul eltűntek. A rablók távozása után az állomásfőnök azonnal az ablakhoz rohant és segítségért kiáltott. A közelben tartózkodó forgalmista berohant, akinek az állomásfőnök elmondotta a történeteket.

— Lezuhant két repülőgép: 32 ember meghalt. Rio de Janeiroból jelenti: Egy hatalmas utasszállító gép eddig még ki nem derített okból Rio Bonito közelében kigyulladt és lezuhant. A repülőgép öt utasa és négy főnyí személyzete elpusztult. A gép a Condor repülőársaság tulajdona volt. Buenos Aires-i közlés szerint ugyancsak egy, a Condor-társasághoz tartozó repülőgép, tegnap az argentin főváros közelében tulajdonosan repülve, dombnak ütközött és lezuhant. Benzintartálya ennek következtében felrobbant és lángborította a repülőgép. 18 utas és 5 alkalmazott a lángokban lelte halálát.

— Ismeretlen férfi holttestére bukkantak az Avram Iancu uccában. Tegnap este az Avram Iancu ucca 19. szám alatti ház udvarán 45 év körüli ismeretlen, koldusbeliék. Ertesítették a hatóságokat, ahol az ügyeletes rendőrtiszt szállott ki a helyszínre a kerületi tisztiorvossal, akiknek megállapítása szerint az ismeretlen ember halálát fagyás okozta. A hullát be szállították a törvényszék bonctanai intézetébe, a rendőrség pedig megindította a nyomozást a személyazonosság megállapítására.

Szenzációs újabb fordulat. A bonchidai csendőrség kihallgatta Desmireanu váltóőrt, aki azt vallotta, hogy az állomásfőnök és pénztáros a rablást követő reggelen beszélt neki arról a két egyénről, akik az éjszaka folyamán a rablótámadást elkövetették. Matei Grecu forgalmi tisztviselőt gyanúsították néhány napig a rablás elkövetésével, mert a forgalmi hivatalnok betegség címén néhány napra elhagyta állomáshelyét, anélkül, hogy helyettesítést kért volna a maga részére felelőseitől. Valculeanu Ioan csendőrkormányzó a vallomások ellentétességéből azt gyanította, hogy Budiu Pavel csak kiegészítette az egész rablótámadás történetét. Ezt a gyanút megerősítette később Saitis vasúti ellenőr is, aki 2 órával az állomásfőnök rablótámadás előtt távozott el Bonchida állomásról, ahol ellenőrző szemlét tartott. Ekkor még semmi gyanúsítást nem tapasztalt. A vizsgálat során megállapításra nyert az is, hogy az állomásfőnök ruháját petróleummal öntötték le és így kísérelték meg elégetését. Az a méregpohár viszont, amelynek kiürítésére Budiu az állomásfőnök rablók kényszeríteni akarták, semmi egyebet nem tartalmazott, min a vasutas szokásos szájvizét. Megerősíti Budiu gyanús szerepét az a körülmény is, hogy a vizsgálatot végző csendőrkormányzó minden értékét felajánlotta arra az esetre, ha ártatlanságáról szóló jegyzőkönyvet vesz fel, ezt az ajánlatot végig hallgatta a szomszédos szobában elrejtőzött Saitis vasúti ellenőr is. A vizsgálat a bonyolult ügyben még mindig folyik.

— Meghalt Johann Strauss, a „keringő-király” unokája. Berlini jelentés szerint a német birodalom fővárosában meghalt Johann Strauss zeneszerző, Strauss, a híres bécsi muzsikusi családnak gyermeke. Nagyapja, legidősebb Johann Strauss, a „keringő-király” szamos, ma is élő gyönyörű tánczenével tette halhatatlanná a nevét. Keringőn kívül gyönyörű operákat és operettet is írt amelyek közül különösen a „Denevér” című bájos zenéjű nagyoperett még mindig diadalmasan járja a világ különböző színpadait. Fia: ifj. Johann Strauss, szintén jeles zeneszerző volt. Az unoka: a legifjabb Johann Strauss, ugyancsak tehetséges muzsikusi volt Berlinben egy szimfonikus zenekar vezetőjeként szerepelt. Még a múlt hétfőn meghalt, de halálát, kérésére, elhamvasztásáig titokban tartották.

Jestedzés

Öt győzelem, egy döntetlen a válogatott csapat portyájának mérlege. Bucurestiből jelenti: Diadalmas téli portyájáról ma érkezik vissza a fővárosba a román válogatott csapat. Törökországban és Görögországban összesen hat mérkőzést játszott a román együttes, öt meccset megnyert és egy döntetlenül végződött. Gólaránya 16:6.

Ladányi Gedeon vezeti a magyar gyorskorcsolyázó bajnokságok első napján. Bucurestiből jelenti: Magyarország gyors- és műkorcsolyabajnokságainak első részét szombaton futották le a Városliget műjégy pályáján. A 3000 méteres versenyt Ladányi Gedeon nyerte, míg 500 méteren Bácskai győzött. A pontversenyben Ladányi Gedeon vezet 93.25 ponttal, 2. Bácskai 93.30, 3. Hidvéghy 93.33, 4. Wintner 93.80, 5. Ladányi Ernő, 6. Enyedi. A férfi műkorcsolyázó bajnokságban az első napi versenyek után Terták Elemér vezet, 2. Kállay Kristóf, 3. Király Zoltán, 4. Király Elek. A hölgybajnokságban az első napon Botond Évi vereskedte ki az első helyet és valószínű, hogy a bajnokságot is elnyeri, 2. Botond Györgyi, 3. Szécsy Ágnes, 4. Popp Márta. A bajnoki versenyeket vasárnap folytatják.

— Időjárás: A bukaresti időjárás-utató-intézet jelentése szerint a légsúly emelkedik. Felhős éj, nyugati szél várható, éjszakánként fagy. A hőmérséklet nappal emelkedik és számos helyen tovább tart az olvadás, amelyet reggeli és esti köd kísér.

— Műkedvelő előadás. A Thalia Műkedvelő Egyesület ma, vasárnap este fél 9 órai kezdettel a katolikus gimnázium dísztermében (Kogălniceanu 2) színelőadást tart, amelynek során színre kerül: Kőműves Kelemen című dráma. A darabot a hasonló című székegyballada alapján Kárpáthy Aurél és Vajda László írták. A rendezés munkáját Kovács Zoltán végzi. Szereplők: Kovács Zoltán, Kovács Elemérné, Török Katóka, Ferenczi Rózsi, Varga Sándor, Varró Lajosné, Winkler Antal, Fajk József, Kovács Elemér, Szilágyi Ákosné, Pap József, Funár Ferenc, id. Szilágyi Ákos, ifj. Szilágyi Ákos, Szilágyi Sándor, Szász Endre és Haltrich Sámuel. Belépő díj 20 plus, 5 lej.

— Ki lesz Jugoszlávia első romániai nagykövete? Belgrádból jelenti: A Slovenec című Ljubljánában megjelenő lap azt írja, hogy Jugoszlávia Románia első nagykövete Ivan Ducic, Jugoszlávia jelenlegi bucuresti minisztere lesz. Ezt a hírt hivatalosan még nem erősítették meg.

— Európai játékokkal futballcirkuszt rendeznek Amerikában. Prágából jelenti: A cseh játékosok tömeges kivándorlásával kapcsolatosan érdekes tervről szólnak sportkörökben. Futballmenedzserek a Tilden tenisz-cirkusz mintájára amerikai tőkések bekapcsolásával meg akarják szervezni a futball-cirkuszt, amely Amerikában népszerűsítendő a labdarúgó sportot. A terv szerint 3-4 csapattal körmerkőzéseket rendeznének Amerika városában. A csapat tagjait magyar, román, osztrák és cseh játékosokból állítanák össze, akiket, mint artistákat több évre és rendkívül magas fizetéssel szerződtenének le a futball-cirkusz részére. A FIFA nem tudja megakadályozni ennek a tervnek végrehajtását, mert a labdarúgó-cirkuszban szereplő játékosokat nemzetközi artistagazdálkodókkal látnák el.

— ÚJABB SULYOS RÓDLIBALESET KOLÓZSVÁRON. Nem télt el 24 óra azóta a súlyos kimeneteli ródlibaleset óta, amely az Episcop Ivan ucca sarkán történt és amelynek két áldozata volt. Tegnap az esti órákban újabb ródlibalesetet jelentettek a mentőknek. Klein János 17 éves Junász-gyári munkásfiú a Brétűben ródlilózott, de oly szerencsétlenül vezette, a szánkót, hogy nekirohant az utcai fának. Az összeütközés olyan nagyerejű volt, hogy a fiú combcsontját törte. Arianu szolgálatos mentőorvos elsősegélyben részesítette, majd be szállította a sebészeti klinikára.

— Meghalt Waldemár dán herceg. Koppenhágából jelenti: Waldemár herceg, a dán király ház legidősebb tagja 81 éves korában meghalt. A herceg néhány nappal ezelőtt influenzában megbetegedett és az idős szervezet nem tudott megbirkózni a betegséggel.

Nyomatott a MAYER könyvnyomda körforgóján.

BUN DE IMPRIMAT

EGY AMERIKAI MÉRNÖK feltalálta a tizmilliószorosan nagyító gőrcsövet?

Az anyag és az élet fantasztikus csodái az elektron-mikroszkópban

(NEWYORK.) Itteni tudományos körökben most egyébről sem beszélnek, mint arról a bemutató kísérletről, amit Zworyn Vladimir mérnök, az egyik legnagyobb amerikai villamossági vállalat laboratóriumi vezetője végzett a minap Virginia állambeli Richmond-ban több meghívott tudós vendég jelenlétében. A kísérlet tárgya egy újfajta gőrcső, az elektron-mikroszkóp, amely fantasztikus nagyító erejével behatol az anyag és az élet legkisebb parányainak világába, a molekulák, atomok és bacillusok közé. Olyan csodákat tesz láthatóvá, amelyeket eddig a legerősebb mikroszkópok át sem tudott az emberi szem hozzáférközni.

A cári kapitányból lett amerikai tudós feltalálja a tökéletes távbalátót

Zworyn neve nem ismeretlen a tudományos világban. Mikor még a cári uralom idején tiszt volt az orosz hadseregben, talán még maga sem álmodta, hogy egykor mint egy nagy amerikai vállalat vezető fizikusa, fel fogja látni a tökéletes távbalátót. Néhány évvel ezelőtt került ki kutatóműhelyéből ez a csodálatos szerkezet: az ikonozkóp. A régebbi távbalátók készülékek csak zárt helyiségekben, bonyolult gépi berendezés segítségével működtek és akkor is csak egy-egy fejet, vagy egy tárgy homályos, elmosódott képét tudták közvetíteni. Az ikonozkópoknak minderre nincs szüksége. Külsőre olyan mint a mozifelvevő. Egyszerűen oda állítják a jelenet színterére, akár a mikrofont és az előfizető lakásában föl szerelt távbalavevő ernyőjén már házimozi-szerű tisztasággal és élességgel látható az átvitt kép. Ilyen módon nemcsak rövidebb szindarabokat és hangos filmeket közvetítenek ma már az amerikai távbalátó állomások, hanem szabadterj jeleneteket is, látható helyszíni közvetítéseket sportmérkőzésekről és különböző időszíni eseményekről. Igaz, hogy a berendezés mai alakjában még bonyolult és költséges, de szakértők szerint ebből alakul ki majd a jövő tökéletes távbalátója.

Zworyn egyéb találmányai között említést érdemel még az „elektronoszorozó” („elektronmultiplier”), amely a hangok és a televíziós mozgóképek továbbítására használt villamos rezgések erősítésében teremt forradalmat, újszínt lehetőségeket. De nem kevésbé jelentős a sötétben látó kamara, amely megvilágítás nélkül, láthatatlan infravörös (hő)sugarak segítségével vakosításban is élesen láthatóvá tesz akár milyen tárgyat. A test felületéről áradó infravörös sugarak a készülékben fény sugarakká változnak és a tárgy képe vakító világosságban jelenik meg egy fluoreszkáló vegyi anyaggal bevont üveglemezen. A műszerek csak egyetlen gyakorlati lehetőségét említjük: az éjszaka hazatérő repülőgép vezetője a legsűrűbb ködben is verőfényes nappali tisztaságban látja az alatta elterülő repülőteret.

A vírus elbujik a fénysugár elől...

Mindezek a találmányok lényegileg azon alapulnak, hogy egy légüresre szívattyúzott cső belsejében elektronok vékony nyalábjá rohan végig. Megfelelően irányított villamos és mágneses erőkkel azután sokféle feladatra használható az új elektron-sugár. Persze feltalálói készség kell hozzá és Zworyn, az „elektronok varázslója” érti a dolgát, hogyan teremtsen elő az elektron-sugárból a legképtelenebbnek látszó csodákat. Ugy látszik, hogy mostani találmánya, az elektron-gőrcső, valamennyit felülmúlja. Igaz, hogy az ötlet már nem egészen új. A tudomány rége óta elégedetlen a közönséges, fénysugaras mikroszkóppal, mert egész sereg olyan betegség létezik, melynek kórokozóját, vírusát eddig a legtökéletesebb gőrcsővel sem fedezhették fel. Így nem ismerjük többek között a járványos gyermekbénulás, a veszettség, a ragadós száj- és körömfájás terjesztőjét sem; ez pedig annyit jelent, hogy nem is tudunk ellene eredményesen védekezni. Legerősebb mikroszkópjaink két-háromezerszeresen, sőt néha még jobban is nagyítanak, de mindhiába, mert ezek a titokzatos testecskék még a fénysugárnál is kisebbek. Már pedig az ilyen parányi kiterjedésű testek láthatatlannak maradnak a legerősebben nagyító gőrcső látókörében is.

... de az elektronsugár megtalálja

Ezért már évekként ezelőtt felvetődött az ötlet; fénysugarak helyett elektron-sugarakkal kellene megvilágítani ezeket az apró testeket, mert az elektron-hullámok sokszorta kisebbek a fénysugárnál és így méretekben megközelítik a veszedelmes kórokozókat. Csak hogy a feladat megoldásának három nehézség állta útját. Egyik, hogy az elektronsugarakat villamos uton, légüres csőben állíthatjuk csak elő. A másik: a közönséges „fénysugár” üveglemezei helyett hatalmas mágneses erő fejlesztő villamos tekercsre van szükség, mert csak ezekkel lehet az elektronsugarakat a kívánt mértékben irányítani. A harmadik pedig: az elektron-sugár maga, láthatatlan. Ha tehát rávetítik a felnyitandó tárgyra, az onnan visszaverődő elektronokat fluoreszkáló üveglapra kell vezetni, ahol felvillanásokat idéznek elő s ezzel rárajzolják a szemlélt tárgy nagyított képét. Mind a három nehézséget sikerült legyőzni és a múlt esztendőben Ruska és Borjes német tanárok már 30—50 ezerszeresen (sőt, legújabb hírek szerint százezerszeresen) nagyító elektron-gőrcsövet szerkesztettek. Fluoreszkáló üveglapján pedig már eltűnt az első, láthatatlan vírus képe...

Tizmilliószorosan nagyítás

Zworyn mérnök — amennyire az eddigi jelentésekből megállapítható — egyelőre ismeretlen műfogás segítségével ezt a nagyítóerőt is megtízszerezte, úgy, hogy gőrcsöve most már milliószorosan nagyít. Az eredmény — a jelentések szerint — megdöbbentő hatást váltott ki a richmondi bemutató résztvevőiből. A mikroszkóp olyan szerkezetű, hogy a nagyított tárgy képét mindjárt falra vetítve szemlélteti, tehát — mondhatni — gőrcső és mozi együtt. A megjelentek tisztán látták a falon a himlő vírusát, gennyképző baktériumokat és a kórokozók világának eddig ismeretlen részleteit, fantasztikus tisztasággal és élességgel. Arról is beszámolnak a jelentések, hogy az atomot is sikerült láthatóvá tenni, nagy fényes köd alakjában; de ez még megerősítésre szorul. Annyi azonban már most is megállapítható, hogy az anyagi világ és az élő szervezetek eddig ismeretlen titkai tárulnak majd fel előttünk Zworyn találmánya révén. És még ez nem is a végső eredmény, mert a feltaláló, a további tökéletesítések során, tizmilliószorosan nagyítást remél...

A légi háziasszony

Az „air-hostess” munkája nem abból áll, hogy repül, repül, cseveg az amerikai olajtröszt elnökeivel vagy a fiával, a svéd gépgyárak főmérnökével vagy a francia filmkamara menedzserével és majd valamelyik csak belésszeret. Ez nem biztos, az azonban egész biztos, hogy nagyon sokoldalú műveltséget és praktikus tudást követelnek meg a légitársasági társaságok azokról a hölgyekről, akiket alkalmaznak és ennek tulajdonítható, hogy a sokszáz jelentkező közül csak nagyon kevés felel meg és a társaságok állandóan munkaerő hiányáról panaszkodnak.

Persze, csinosnak is kell lennie, de hát ezt ma egyrészt minden foglalkozási ágánál megkívánják, másrészt ezzel minden nő tartozik önmagának is. Ami speciális követelmény, az, hogy nem lehet sem túlságosan magas, sem túlságosan nehéz, 165 cm.-nél magasabb és 65 kilónál nehezebb hölgyek tehát már is kiesnek. Ez azért fontos szempont,

mert a gépet igrkeznek minél kevésbé megterhelni és az alacsonyabb nő könnyebben mozog az alacsony repülő-kabinban.

Ezután jön a nehezebb rész. Legalább a három világnyelven könnyedén és folyékonyan kell tudnia. A német, angol és francia nyelveken kívül minden air-hostess beszél legalább még egy, de lehetőleg még két nyelvet és aszerint osztják be a különböző utvonalakon. A svéd nők persze a stockholmi, a csehül beszélők a prágai, a hollandok az amszterdami vonalhoz.

Nehéz dolog megállni a próbát az általános műveltségre vonatkozóan is. Az európai légiutak olyan terület és város fölött repülnek el, amelyeknek történetük, multjuk vagy közgazdasági érdekességük van. És az air-hostessnek mindezt ismerniök kell, mert egyik legfontosabb feladatuk, hogy minden utasnak bármily kérdésre tudjanak felelni. Az air-hostess mindezeket felül teát,

kávét főz, szendvicset, gyümölcsöt szervíroz. Ha az ifjú aspiráns első bemutatókázás sikerrel jár, akkor pár hónapig az illető légiforgalmi társaság iskolájába jár, ahol igazán sokoldalú kiépítésben részesítik. Megtanulja a repülőgép technikai berendezését elméletben és gyakorlatban, betegápolói kiképzést nyer és gyermekkertésznői ismeretek alapelemeit. Mindezeket kivül nyugodtnak, kiegyensúlyozottnak, mindig derűsnek és fegyelmezettnak kell lennie, mert nem kizárólag ifjú trösztvezérek utaznak repülőgépen...

Egy fiatal air-hostess elmondta, hogy egyszer egy gyomorhajos és rosszkedvű urat, aki Karlsbadba repült, úgy derített jókedvre, hogy egy negyed óráig ecsetelte neki, hogy milyen remek piluseni söröket fog majd inni visszafelé jövet Prágában, ha most pár hónapig betartja a kúrát. De előfordult már, hogy egy utas egész uton, Stockholm és London között, folyton kívánt valamit. Hol tudhideg volt, hol túlmeleg. Aztán olvasni akart, de miután „csak” a Harper's Bazar, a Life, Punch, London Illustrated News, Berliner Illustrierte, Mocca, Sourire és még pár más lap volt kéznél, nem szolgálhattak neki az Oberhammergauer Nachrichten-nel, amelyben egy fontos cikk érdekelte. Végül articsóka szendvicset és Bols likőrt kért és mikor ezzel sem szolgálhattak, kijelentette, hogy a pénzéért előzőkenyebb kiszolgálásra számított. Persze azért ilyesmi nagyon ritkán fordul elő.

Arról viszont elfelejtett beszámolni a szép air-hostess, hogy foglalkozása, ez a nagyon érdekes, modern, női alkalmazkodóképességet és férfias kitartást, bájoságot és műveltséget megkívánó foglalkozási ág egyike a legjobban fizetett női állásoknak.

Betegsegélyzői-bélyegek

valamint posta-, drogéria, okmány, turisztikai, számla és aviatia bélyegek is a legnagyobb címletekben is állandóan kaphatók a

Str. Regele Ferdinand 59.

Dohánytőzsdében

(Régi betegsegélyzővel szemben.)

— „Mit ér az élet, ha tilos a rendőr fejét lándzsahegyre tűzni?” Sidneyből jelentik: Sir Hubert Murray, Pápua kormányzója, írja legújabb jelentésében: Port Morsby bírósága halálraítelt két benszülött kannibált, akik orozva megtámadtak és megsebesítettek két rendőrt. A kormányzó megkegyelmezett a halálraíteltnek, akik még soha nem hallottak a fehér ember törvényei felől. A bíró a kegyelmi határozat ki hirdetésekor keményen megleckéztette a vádlottakat, hogy a jövőben tartózkodniok kell a vérengzéstől. A két kannibál könnyekben tört ki és könyörgött a bírónak, hogy akasztassa fel őket, mert „mit ér az élet, ha még csak egy rendőrfőjelet sem tüzhetnek lándzsájuk hegyére.”

— Hazatérjen-e a windsori herceg? Londonból jelentik: Az „angol kövélemény intézete”, amely nemrégiben létesült, körkérdest rendezett annak megállapítására, milyen fogadtatásra talál a windsori herceg esetleges hazatérése. A válaszból kitűnt, hogy száz ember közül 61 a herceg hazatérése mellett van, 26 ellenzi, 13 pedig tartózkodik a véleménynyilvánítástól.

— Az emberevő tigris garázdálkodása. Assam, indiai állam törvényhozó testületében P. W. Blennerhassett képviselő szobahozta egy emberevő tigris garázdálkodásait, amely egymaga 43 személyt falt fel az elmúlt évben. Now gong teatermelő kerületben. Bardol miniszterelnök megígérte, hogy hajtóvadászot indíttat az állami erdészeti hivatal által a vérengző fenevadakra.

— Holdfényvilágítja uccáit egy takarékos amerikai város. Newyorkból jelentik: A Massachusetts államban levő Woburn város tanácsa takarékosági intézkedései során elrendelte az uccai világítás szüneteltetését holdvilágos éjszakákon.

Tartson lépést a korral...

RUHÁIT FESTESSE ES TISZTITTASSA
A MODERN VEGYÉSZETTEL DOLGOZÓ

CZINK-GYÁRBAN

DALADIER TUNISZI SZEMLEUTJA AL-

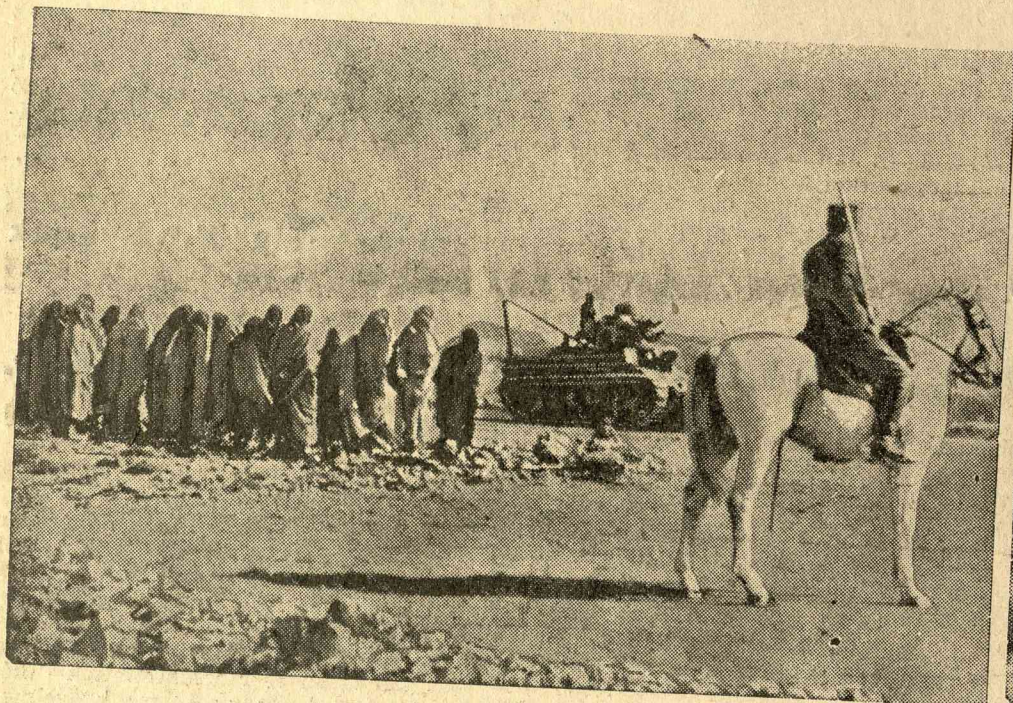

DR. DRAGOMIR SILVIU kisebbségi főkörmánybiztos, aki a magyar és a német kisebbség vezetőivel nagyjelentőségű tárgyalásokat folytat a két nemzeti kisebbségnek a Nemzeti Ujjászülés Frontjába való bekapcsolásáról.

ÜNNEPI FOGADÁS TUNISZBAN DALADIER SZEMLEUTJA ALKALMÁVAL. A tuniszi bey fogadja a tartomány előkelőségeit.

A TUNISZI BEY KITÜNTETI DALADIER MINISZTERELNÖKöt a tuniszi bey legutóbbi székelyi részvételével a bey sajátkezüleg tisztelettel.

HADGYAKORLATOK DALADIER JE LENLÉTÉBEN A TUNISZI HATÁRON

TUNISZI BEY. Daladier miniszterelnök afrikai útja a világ közfigyelmét Korkikára és Tuniszra terelte. Képin-kön a 76 éves tuniszi „árnyékuralkodót”, Sidi Ahmed beyt mutatjuk be olvasóinknak trónszékében és diszöltözetében.

ELÁJULT A KADETT A DISZKÓBAN. A növendékei felett Cort tábornok a kadett elájult és összeesett. Mellé a bajtágitse, míg a többi festményben.

KLEIN RUDOLF volt csizmadia-segéd, kétszeres rablógylkos, akit a kivételes törvények alapján Romániában elsőnek fognak halálra ítélni.

IRÁNY: DJIBOUTI. Marseillen egymás után hajózzák be a szenegáli néger csapatokat, amelyeket Djiboutiba szállítanak, hogy egy esetleges olasz támadást sikerrel elháríthassanak.

A WRIGHT-TESTVÉREK EMLÉKMŰE. A Wright-testvérek voltak a repülés uttörői. Amerika most óriási emlékoszlopot emelt két híres fiának: Olivérnek és Wilburnak.

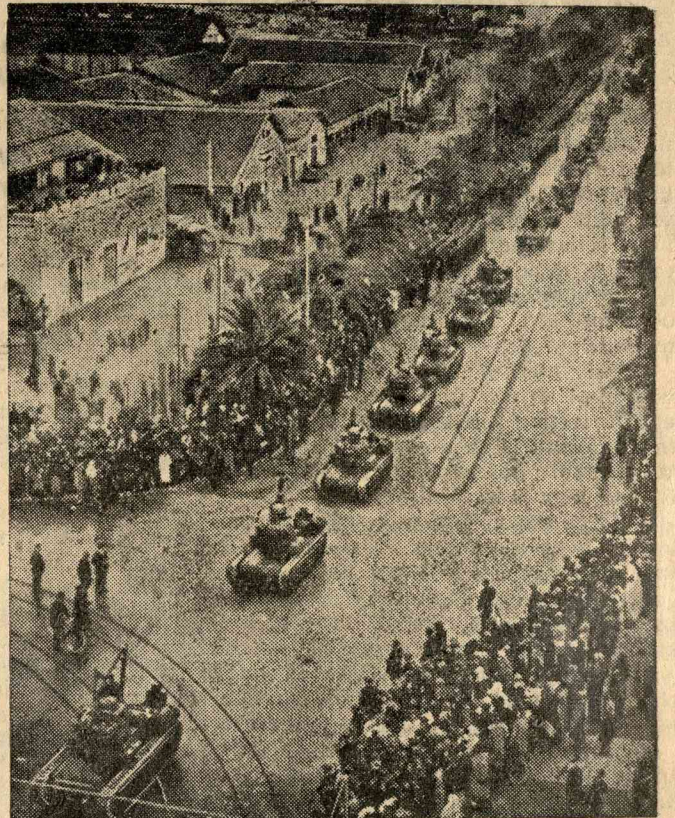
SZÉKUTJA

DALADIER MINISZTERELNÖKÖT. Daladier miniszterelnök fogadja Tuniszban a benszülött lakosság tisztelgő küldöttségét.

DALADIER MINISZTERELNÖKÖT. Daladier miniszterelnök fogadja Tuniszban a benszülött lakosság tisztelgő küldöttségét.

DISZSZEMLE TUNIS Z UCCÁIN. Daladier miniszterelnök látogatása során megtekintette a tuniszi helyőrséget és annak csapatait.

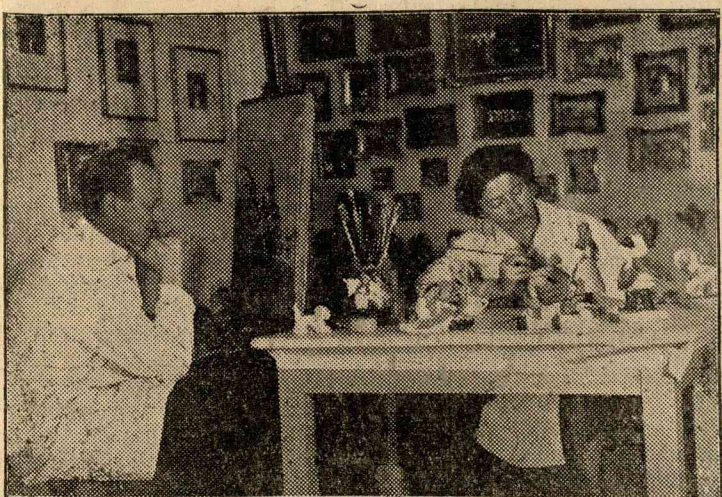
DISZSZEMLE. A woolwichi katonai akadémia szemléjét tartott. A szemle közben az egyik tiszthoz társaságát fogadta, hogy felsejében várta a tábornokot.

CORT tábornok elhalad a kadettek sorfala előtt és figyelembe sem veszi a földön heverő két gazdátlan fegyvert.

NEMZETIEK ELŐNYOMULÁSA A BARCELONAI FRONTON. Ellenséges futóárkokban haladnak előre Franco katonái.

VASS ALBERT ÉS NEJE, SZÉKELY PIROSKA pazarsikerű szép kiállítást rendeztek Marosvásárhelyen, amelyen a legmagasabb értelemben vett székelő festőművészet találkozott ki.

SZTOJKA LÁSZLÓ író és hirlapíró tízéves irodalmi munkássága alkalmából szerzői estet rendez Désen és Kolozsváron.

A LONDONI MUNKANÉLKÜLIEK ÚJÉVI ÜDVÖZLETE. London egyik emlékművének óriási oszlopára a munkanélküliek a következő feliratu táblát függesztették fel: „Boldog újévet kívánunk Angliának a munkanélküliek, akiknek 1939-ben, nem szabad éhen halniuk.”

Gázzal kivégeztek egy orvültet Amerikában az orvosok tiltakozásának ellenére

(CANON CITY.) (Colorado.) Az itteni fogházban tegnap elmeorvosszakértők tiltakozása ellenére a gázkamrában kivégezték John Arridy 23 éves orvültet, akit a törvényszék halálra ítelt, noha a hatósági és az ellenőrző magánorvosok mindegyike bizonyította, hogy a szerencsétlen ember orvült s nem volt beszámítható, mikor egy 15 éves leányt megölt.

Arridy másfél évvel ezelőtt mint közveszélyes orvült került a tébolydába, egy őrizetlen pillanatban elmenekült és bujdosása közben egy 15 éves leányt meggyilkolt, de közvetlenül azután az üldöző rendőrök elfogták.

A tárgyaláson a börtönőrök azt vallották, hogy a szerencsétlen ember sokszor dühöngött a cellában, de megnyugodott, mielőtt valami gyermekjátékszert adott neki, bábút vagy bádorgatónak. Az elmeorvosszakértők azt a véleményt adták a gyilkosról, hogy elmeállapota és észbeli tehetsége nem nagyobb, mint egy 5-6 éves gyermeké.

Tegnapra volt kitűzve a kivégzés, amelyet megelőzőleg az orvosszakértők és egyes bírák táviratot küldtek Colorado kormányzójához, akitől kegyelmet kértek, de a kérés nem talált meghallgatásra. A szerencsétlen elíteltet két órán vitte le, a gázkamrában székhez szíjazta és a halál két perc alatt bekövetkezett.

— **Műsziv nikellezett acélból.** Newyorkból jelentik: John Gibban dr. filadelfiai orvos előadta a pennsylvániai orvosszövetség értekezletén, hogy sikerült nikellezett acélból mesterséges szívet készítenie, amelyet a vérkeringésbe kapcsolhat be és amely hosszabb ideig, az igazi szív működését véve át, életben tartja a szervezetet. A műsziv, amelyet tizenhárom macskán próbáltak ki, mindegyik esetben 18-20 percig tartotta életben az állatot. A találmánynak beláthatatlan fontossága van az élelmentés szempontjából és lehetővé fogja tenni, hogy a legmerészebb szív-műtéteket is teljes biztonsággal hajtsák végre.

— **Egyetlen teáskanal egy vendéglő részére.** A moszkvai „Vecsernaja Moszkva” írja a következőket: a moszkvai Raskov-pályaudvar mellett levő étteremben a vendégek számára csak egyetlen teáskanal áll rendelkezésre, amelyet egy vízesüvegben tartanak. Minden vendég, aki a kanalat használni akarja, kiveszi a vízesüvegből és használat után visszahelyezi oda. A szovjet újság soraihoz nem kell kommentár...

— **275.000 szarvas és őz és 134 vadász esett el az amerikai vadászaton.** Az Egyesült Államokban az állami erdészeti hivatal kimutatása szerint 1938-ban az őz- és szarvasvadászat sportját több, mint 600 ezer vadász üzte. Összesen 275.000 szarvast és őzet lőttek. Sok szerencsétlenség is történt a vadászatok során, az eltévedt golyók 134 vadászt öltek meg.

— **Anglia megszünteti a férjpiacot.** Londonból jelentik: A Scotland Yard különítményét alakított, a „férjpiac” figyelésére. Ujabban ugyanis szokásba jött, hogy vagyontalan angol állampolgárok külföldi nőket vesznek el feleségül, akik ilyen módon elnyerik az angol állampolgárságot. A honosítási és bevándorlási törvény kijátszását célzó házasságok megakadályozására a belügyminisztérium is megfigyelőket küldött a fontosabb angol kikötőkbe az olyan idegen nők partraszállásának megakadályozására, akik pénzzel vásárolt vőlegény útján akarnak honosítást szerezni.

— **Kerestetik a tökéletes igazgyöngy.** Newyork és Páris vezető ékszerészei a világ legtökéletesebb igazgyöngyét keresik, amely utolsó szeme lenne egy dúsgazdag amerikai hölgy éveken át gyűjtött nyakékének. A kersett csodagyöngy kívánt kellei: tökéletesen gömbölyű alak, halvány rózsaszín fény, 6,48 gramm súly. A vásárló egy milliót lejt hajlandó érte fizetni.

MÁTRAI BÉLA RIPIORTJA:

Harminc ember a hóban...

Keserű ballada a divatos sport-hölgyről, a bajnokról, aki esni, a kereskedőről, aki szántani tanul és arról, hogyan lehet egy pár siléccel ketten színi

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Ilyenkor, mikor a —30 fokkal kacérkodik a hőmérő, felhőket lehellenek ki magukból az uccákon siető emberek, kékesen kanyarog a sarkon a gesztenyesütő kályha könnyű füstje, az eresztől borzoltollu verebek esnek a járókelő lába alá és a sikos járdán minden harmadik lépésnél diszkrét döngéssel vágódnak el a lovak, furcsa lények jelennek meg. Óriási bakkanccsal döngetik a földet, kigyózó mozdulattal törnek maguknak utat, a szivárvány minden színében ragyogó sapkákat, keztyűket hordanak és vállukon valami titokzatos szerszámot, amit ők röviden „léccnek” neveznek. Miután összegyűlnek az uccasarkon és lehetőleg hangosan, hogy mások is hallják, megtárgyalják az utirányt, sarkon fordulnak, bevernek léceikkel egy-két kirakatot és néhány jámborul bámuló fejet, majd eltűnnek és ottlétük minden nyoma a ceruzáját nyalázó rendőr és a mentőkocsi.

Az újságíró, aki ilyenkor már megtette a maga szokásos napi 20-30 kilométerét, vegyes érzelmekkel figyeli őket. Megénekelte már számtalan hősi eposzban szokásaikat és történetüket és mint minden évben, ezuttal sem halaszthatja el, hogy meg ne pendítse lantját és újból, — feltámadó rokonszenvének minden erejével — ne vágja le őket. Legyen nekik minden esés után könnyű a föld...

Szerilem a hóban

E sorok írója már éppen a Törökvágás tetején lihegett, amikor közeledő párt pillantottak meg selymcszeméi. Gyorsan elrejtette a tomahawkt, le-mázolta magáról a harcszineket és mint magányos szirti sas, megállott a dombtetőn.

A pár is megállott. A sápadtarcu férfi valami titkos jelszót sugott a leány fülébe, amire az még közelebb hajolt és elcsattant egy röpke könnyű csók. Egy ideig lázasan ölelgették egymást, majd diszkrétén elküldtem magam (Hja, vak a szerelem) Ismerősök voltak...

— Szevasz... — kiáltotta felém a fiú a sápadtarcuak csatakiáltását.

— Szerbusz... — válaszoltam és megdöbbenve hőköltem hátra. Mindketten szabályszerű sielőzetben voltak de, oh, nagy Manitou, kettőjüknek csak egy pár léccük volt.

— Hát ti hogyan szíztetek?

— Nagyon egyszerűen — mondotta a fiú és még szorosabban magához ölelte partnerét — megosztottuk a szízes gyönyöreit. Mici ereszkedett a léccel lefelé, én meg vittem azokat a hegyen felfelé...

Egy divatos nő

Amin azt mindenki már az első pillanatban megállapíthatja, a szízes, főképpen a hölgyek részére divatkérdés. Kezdődik ott, hogy a hölgy férjétől új szíszütmöt kér. A férfi ellenáll. Rövid időn belül minden rendbejön és a lezajlott harcnak egyetlen jele az, hogy este a férj elmerengve nézi a vízespóhárban vadonatúj fogorát. Ő az első áldozat A sorozat nem szakad meg. Rövid időn belül vadul hadonászó szemüveges és kopasz férfiakkal telik meg a bizonyos zöldfedelű, akik vonítanak, ha megpillantak egy divatlapot, ollót, tűt, cernát és dührohhamokat kapnak, ha kecskét látnak, vagy siruhában nőt. A szabók újabb áldozatok. A ruha végül mégis elkészül és önagysága megjelenik vele az uccán. Az eredmény: két autóbusz egymásnak rohan, a konflislovak megvadulnak, a rendőr göröcsöket kap. A klinikai szolgálatos orvos haját tépi. A kapun befordul egy kocsirakomány sebesült. További áldozatok. Mindez nem zavarja önagyságát, aki felmászik a hegyre néhány pillanatig tétovázik, majd mint a vil-

lám, nem gyorsan, hanem cikk-cakkban, leereszkedik. Feltápaszkodik és zokogva megindul hazafelé.

— Te már mész? — kérdezik tőle.

— Talán megütöttem magad?

— Dehogy. Már kiment a divatból a ruhám.

Mert önagysága a divat legeslegutolsó áldozata.

A bajnok edzést tart

A szízők/ nevű emberfajtának legérdekesebb és legveszedelmesebb személyisége a bajnok. Ő az, aki mindent tud, aki mindenhez ért, akinek véleményét szíjzátva hallgatja minden kezdő, aki minden ugrásra, trükkre csak vállát vonogatja és azt mondja, hogy „az semmi”. Végül is nagykegyesen kijelenti, hogy most ő fog valami csodálatosat bemutatni. Valóban, lassan neki is készülődik a bajnok. Kecsesen ugrik jobbra-balra, majd porozva megindul a lejtőn. De kissé mintha bizonytalan lenne. Lábai kacsáznak, kezeivel hadonász, előre-hátra hajlik, csodácsolódja; leér a lejtőn, ott azonban kis baleset éri Talán valami csodálatos új trükköt akar bemutatni, amely nem sikerül. A bajnok elvágódott és teljes hosszában végigmért a földet.

Fent a hegyen dermedt csend. Nézik az aljban kecmergő, bukott istent, de nem mernek véleményt nyilvánítani, csak melengetik fagyos ujjait. Ekkor ér fel a bajnok.

— Egy jó bajnoknak mindent kell tudnia — mondja és kutatva néz az öt kémlelő szemébe. — Most éppen az esést gyakoroltam...

A fák között végig reszket a győse arany-napsugár. Mindenkinél az arca felderül. A bajnok megmentette az összes bajnokok becsületét.

Szeretnék szántani...

A legrokonszenvesebb szízők a kezdők. Csendes nyögéssel puffannak uton utfélen, csusznak, esnek, csusznak-esnek szakadatlanul, néha-néha nevetnek is eséseiken. Tudatában vannak annak, hogy semmit sem tudnak és ez a tudat teszi őket szerénynek és rokonszenvesek. Állandó céltáblái azoknak, akik már jobban tudnak és akik felhasználnak minden alkalmat arra, hogy belőlük gunyt üzhessenek.

A hegy közepe táján csendesen elhanyja körmeit egy kezdő titán. Minden zokszó nélkül feláll, nézi a kisebb hegyre felvert havat, amit testének megnevezhetetlen, de ilyenkor nagyon értékes részével üjtött össze, megtapogatja arcát, orrát és miután megállapítja, hogy feje még a helyén van, azután talán 150-edszer ujult erővel megindul a hegynek felfelé.

Semmi megjegyzés sem hallatszik. Mintha észre sem vették volna. Csak az egyik öreg szíző fordul feléje látható megértéssel, kedvesen és melegen:

— Mondja kérem, maga be van iratkozva az EKE-be?

Az ifjú szívében gyökeret ereszt a bizalom és remény. Talán nem is ereszkedett le olyna gyalázatosan, ha az EKE nagy tudása tagjaival tévesztik össze. Hirtelen fellobbant melegséggel, talán titkolt büszkeséggel fordul a kérdező felé:

— Miből tetszik azt gondolni?

— Láttuk, hogy az orrával szántotta a földet...

Egy szíző önvallomása

A hegyoldalon kevesen vannak. A nap egyszerű, szürke hétköznap és ilyenkor hiányoznak azok, akik csak szórakozás végett kötik fel lábaikra a léceket. Mintegy harmincan vannak. Az erdő alján ugrató, apró alakok, a tetőn csók néhányan vagyunk.

A völgyben rövid fütty Tehervonat vonszolja hosszú testét. A mozdonypára és gőz felszáll. Délutáni négy óra van, az idő kezd már csipős lenni. Talán

ezek a szíző legszebb percei. Megáll a hegytetőn, végigjárta tekintetét a hóborította halmokon és rendszerint az el nem fogyasztott ebéd jut az eszébe. Vagy másvalami.

— Hát nem bolondok vagyunk mi. Más rendes ember ilyenkor már megette a maga kis csirkepaprikását és alussza a délutáni álmát, mi meg itt étlen-szomjan, halálra fágyva, kimerülve fadarabokat kötünk a lábunkra és ugrálunk, mint valami megvadult kecskék...

Ezt a véleményt, azt hiszem mindnyájan osztjuk nyájas nem-szíző olvasók

Két 15 éves iskolásfiú bemászott a világ legmegközelíthetlenebb épületébe

Newyorkból jelentik: Két 15 éves iskolásfiú bemászott a san franciscói pénzverdébe, amely nemrég épült egymillió dollár költséggel és amelyet a világ legbevehetlenebb és legmegközelíthetlenebb épületének tartottak. Sok tonna sulyu acélajtók, magasfeszültségű villamos árammal telített vezetékek, titkos csapdák, az önműködő golyósörök és mérgezgázvezetékek, láthatatlan sugarak és villamos jelzőkészülékek légiója védi az épületet, melyben kerekben 500 millió dollár értékű aranyat, ezüstöt és vöröszet őriznek. A két fiú egy őrizetlen pillanatban a tetőereszcsatorna levezetőcsővé, lemászott a második emeletre. A falpárkányon végigkuszva, félig nyitott ablakhoz érkeztek, amelyet benyomtak. A helyiségből emlékül egy rézlapot vettek magukkal és ugyanazon az uton távoztak, amelyen jöttek. Ezután egy nyilvános telefonfülkéből felhívták a rendőrfőnököt, akivel gunyosan közölték a sikerült tréfát. A rendőrfőnök addig huzta a beszélgetést, míg a kiküldött gépkocsi rendőrök el nem fogták a fülkében a „hősöket”. P. J. Haggerty, a pénzverde főnöke, az eset hallatára ki jelentette, hogy ami a két fiúnak sikerült azt Amerika egész alvilága hiába próbálta volna meg.

Mesterséges hópelyhek

Tokióból jelentik: Nakaya japán kutató mesterséges hópelyhek előállításával foglalkozik. Vizsgálatainak az a célja, hogy a hópelyhek keletkezésének folyamatát pontosan megállapíthassa. A mesterséges hópelyhek előállításához egy zárt hengerből áll, amelynek alján egy pohárból elektromos áram segítségével vizet párologtatnak el. A henger tetején szőrszál nyúlik be a henger üregébe. Ezen a szőrszálon képződik a magányos hópelyhek. A hengernek ezt a felső részét ugyanis megfelelő módon hűtik. Egy kis ablakon át mikroszkóppal figyelni lehet, hogyan alakul meg molekulaként a hókristály. Mindenekelőtt egy mag keletkezik, amelynek alakjától függ a majd megnövekedett hópelyhek alakja. Nakaya 12 eltérő alapalakot figyelt meg. A hőmérséklettől és a felfelé haladó gőzáramtól függ, hogy egyszerűbb, vagy bonyolultabb alakok keletkeznek-e. Ezek a vizsgálatok rendkívül szépek és a meteorológiában bizonyos jelentőségük is lesz.

— **Kolumbusz Kristóf leveleit Genova nem adja kölcsön Newyorknak.** Genovából jelentik: A newyorki világkiállítás rendezőbizottsága azzal a kérelemmel fordult a genovai városi hatóságokhoz, hogy Kolumbusz Kristóf néhány sajátkezüleg irt levelét adják kölcsön a kiállítás idejére. Az előljáró kijelentette válaszában, hogy a felajánlott hatmillió dollár biztosíték mellett sem tehet eleget a rendezőbizottság óhajának, mert még átmenetileg sem akarja megfosztani a genovaiakat ezekről a levelektől, amelyek elvitathatatlannal bizonyítják a híres hajós olasz voltát. Intézkedett azonban az előljáró, hogy a levelekről tökéletes fényképmásokat készítsenek, hogy azokat azután a newyorki világkiállítás látogatói az olasz pavillonban megtekinthessék.